

A retorika

A történelem egyik leghíresebb szónoklata Martin Luther King amerikai fekete bőrű polgárjogi harcos „*Van egy álmom*” című beszéde.

Nézd meg a felvételt, és vizsgáld meg a szónoklat körülményeit, mondanivalóját, a felhasznált retorikai eszközöket! Hasonlítsd össze e szempontok szerint a Minden héten háború című filmből vett beszéddel!

A beszédet a következő linkre kattintva tekintheted meg:

Martin Luther King beszéde [rövid változat](#) / [hosszú változat](#)

Martin Luther King életéről itt olvashatsz bővebben: www.wikipedia.org

Minden héten háború, Tony D'Amato edző beszédét játékosaihoz a következő linken érheted el: www.youtube.com

Martin Luther King hatalmas tömeg előtt beszél, akik azért jöttek el, hogy meghallgathassák őt. Nyilván a tömeg azt is tudja, hogy milyen beszédre számíthat a szónoktól, hiszen ez egy tüntetésen elhangzott beszéd. Ekkora tömegben rendkívül sokféle ember található, a szónoknak pedig mindenkinek kell nyújtania valamit. A tömeg reagál is a beszédre rendszeresen, ami visszajelzés a szónok felé. A beszédnek visszatérően ismétlődő része a „Van egy álmom...” tagmondat. Ez egyrészt ritmust ad a szövegnek. Másrészt egyszerre beszél arról, hogy milyen az együttélése most a feketének és a fehéreknek, és milyennek kellene lennie. Mivel álmom, lehet, hogy sohasem fog teljesülni, mégis jó álmodni róla, illetve az álmok azért vannak, hogy valóra váltsák őket. A beszéd során az alkotmány szövegére is hivatkozik, hogy majd egyszer az válhat valóra, amit az alkotmány most tartalmaz. Ezt az álmat a beszéd napjához is köti, vagyis az álmom beteljesülésének fontos jele, hogy ennyi ember eljött. Nagyon gyakori a képhasználat, sok metaforával él, ezekkel gyakran minősíti is a megfogalmazott elveket és célokat. A szónok szövege

folyamatosan válik egyre személyesebbé, hanghordozása egyre patetikusabbá és érzelmesebbé.

A másik beszéd sokkal kisebb körben zajlik, ezek az emberek együtt töltik a napjaikat, közeli viszonyban vannak társaikkal és az edzővel is. Ők nem ezért a beszédért vannak itt, de tudják, megszokták, hogy az edzők tartanak beszédeket. Az edző célja, és a játékosoké is, hogy ez a beszéd jó teljesítményre sarkallja őket. Több játékos már nemcsak az elmondottaktól, hanem csak magától a biztatástól is tüzezi magát. A szónok nagyon távolról kezdi a mondanivalóját, saját kudarcos életét említi, talán negatív ellenpontként a jelen jó döntéseihez. A saját életre hivatkozás hasonló, mint a másik beszédnél, hiszen a személy hitelesíti az elmondottakat, oldódik a távolság a szónok és a hallgatók között. Itt is rátalál a szónok kulcsszavakra, ezek az „időzítés” és a „csapat”. Az első egyszerre jelenti a pályán való mozgás pontos időzítését, és az ilyen meccsek, a nagy pillanatok jelentőségének felismerését. A „csapat” kifejezés is ugyanilyen, hordoz egy a játék technikájára vonatkozó jelentést és egy erkölcsi jelentést is, az egymásért való kiállást, ez együttműködést. Az edző fő mondandója, hogy ha valaki csak az egyéni dicsőségre pályázik, akkor elbukhat a meccs, és csak a csapat sikere lesz az egyén sikere is. Az edző beszéde ugyan kevésbé képszerű, de érzelmileg egyre emelkedik.